

Завдання

2-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства 2025-2026 н.р.

9-ий клас. Пакет 1.

I. Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь або заповніть прогалину у тексті. За кожную правильну відповідь 1 бал. Загалом 30 балів за завдання

1. Який вид суспільних відносин НЕ здатне регулювати право?

- A) Сусідські відносини
- Б) Дружні стосунки
- В) Співавторство письменників
- Г) Азартні ігри

2. За Законом “Про лосося” у Великій Британії штрафом обкладається не тільки незаконний вилов лососевих, але й придбання, продаж та зберігання лосося, виловленого без відповідної ліцензії. На реалізацію якої функції держави спрямовані положення цього Закону?

- A) Правовідновної
- Б) Екологічної
- В) Правоохоронної
- Г) Податкової

3. Що з нижчезказаного НЕ належить до обов'язкових ознак держави?

- A) Збройні сили
- Б) Суверенна влада
- В) Територія
- Г) Постійне населення

4. Визначте форму правління держави, глава якої може видавати укази - розпорядження для уряду, але не вправі видавати закони

- A) Президентська республіка
- Б) Парламентська монархія
- В) Парламентська республіка
- Г) Абсолютна монархія

5. Визначте форму держави, заснованої на взаємному бажанні держав-членів забезпечити кордони й протидіяти транскордонній злочинності в регіоні:

- A) Федерація
- Б) Унітарна держава з автономними районами
- В) Конфедерація
- Г) Імперія

6. Визначте вид норми: “Капітан судна має право на володіння табельною вогнепальною зброєю і застосування її для забезпечення особистої безпеки і безпеки людей та майна, що перебувають на судні, у порядку і межах, установлених чинним законодавством України”.

- A) Правова
- Б) Техніко-правова
- В) Технічна
- Г) Техніко-звичасва

7. Що з нижчезказаного НЕ належить до системи права?

- A) Підзаконний акт
- Б) Норма права
- В) Підгалузь права
- Г) Інститут права

8. “У певних посушливих і напівпосушливих регіонах світу землероби-общинники щосили намагалися прогнати за допомогою дрібномасштабної іригації, потім настав момент, коли вони зрозуміли, що буде більше користі для всіх, якщо відкинути індивідуальну автономію і об'єднати свої села в одну велику політичну одиницю, здатну здійснювати іригацію у великих масштабах”. Про яку теорію походження держави йдеться в цьому уривку з наукової статті?

- A) Договірна
- Б) Соціально-економічна
- В) Общинна
- Г) Колективістська

9. Виключно внутрішнім проявом суверенітету держави є

- A) Самостійне визначення внутрішньої та зовнішньої політики
- Б) Здійснення правосуддя
- В) Асоціація з Європейським Союзом
- Г) Членство у Міжнародній морській організації

10. Дрібна крадіжка є

- A) Юридичним змістом правовідносин
- Б) Юридичним фактом, що зумовлює виникнення правовідносин
- В) Об'єктом правовідносин
- Г) Фактичним змістом правовідносин

11. До приватного права належать такі галузі права:

- A) Конституційне право, адміністративне право
- Б) Цивільне право, сімейне право
- В) Міжнародне гуманітарне право
- Г) Фінансове право, кримінальне право

12. Об'єкт правовідносин – це:

- A) Явище, на яке впливають правовідносини
- Б) Фактична поведінка їхніх учасників
- В) Результат правовідносин
- Г) Соціальні цінності та блага, з приводу яких суб'єкти вступають у правовідносини

13. Дії, що мають ознаки правопорушення, але вчинені з метою захисту від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння шкоди, необхідної і достатньої в цій ситуації для негайного відвернення чи припинення посягання, це:

- A) Казус
- Б) Необхідна оборона
- В) Крайня необхідність
- Г) Непереборна сила

14. Правовий прецедент – це:

- A) Типовий приклад правомірної поведінки, якого бажано дотримуватися
- Б) Письмовий акт офіційного тлумачення правової норми
- В) Рішення суду або адміністративного органу, що слугує взірцем для вирішення аналогічних справ
- Г) Правовий акт загального характеру, ухвалений кількома суб'єктами

15. Норми-звичаї - це:

- A) Правила людської суспільно значущої поведінки, що склалися у вікопомну давнину й забезпечуються силою державного примусу
- Б) Правила поведінки, що ґрунтуються на розумінні понять добра і зла, обов'язку, справедливості
- В) Правила поведінки, що склалися історично й закріпилися в суспільстві внаслідок тривалого використання
- Г) Правила різних об'єднань та спілок

16. Формою державного правління сучасної України є:

- A) Парламентська республіка
- Б) Президентська республіка
- В) Дуалістична республіка
- Г) Змішана республіка

17. До апарату примусу сучасної Української держави НЕ належить

- A) Прокуратура України
- Б) Служба безпеки України
- В) Державна казначейська служба України
- Г) Національна поліція України

18. Постанова Кабінету Міністрів України про створення державного історико-архітектурного заповідника

“Державотворці Сіверщини” є проявом

- А) Правотворчої функції держави
- Б) Культурно-виховної функції держави
- В) Правозастосовчої функції держави
- Г) Екологічної функції держави

19. Хто вважається одним із перших вітчизняних правознавців, який науково розробляв теорію правової держави?

- А) Микола Василенко
- Б) Михайло Грушевський
- В) Богдан Кістяківський
- Г) Володимир Липинський

20. Об’єктивне юридичне право – це:

- А) Система правових норм, що не залежать від волі індивіда
- Б) Галузь права, що врегульовує правовий режим об’єктів права власності
- В) Елемент структури правових відносин
- Г) Система правових норм, що залежать від волі індивіда

21. Яка відповідь щодо статусу Кабінету Міністрів України (КМУ) є правильною?

- А) КМУ є урядом і центральним органом виконавчої влади
- Б) КМУ є урядом, але не є центральним органом виконавчої влади
- В) КМУ є парламентом, але не є центральним органом виконавчої влади
- Г) КМУ є парламентом і центральним органом виконавчої влади

22. Який статус у системі органів публічної влади має виконавчий комітет міської ради?

- А) Місцевий орган виконавчої влади
- Б) Виконавчий орган місцевого самоврядування
- В) Представницький орган місцевого самоврядування
- Г) Представницький орган виконавчої влади

23. Яка мінімальна кількість підписів народних депутатів України для ініціювання законопроекту про внесення змін до розділу II Конституції України «Права, свободи і обов’язки людини і громадянина»?

- А) 150
- Б) 226
- В) 250
- Г) 300

24. Який суб’єкт призначає Першого віце-прем’єр-міністра України?

- А) Президент України за згодою Верховної Ради України
- Б) Верховна Рада України за поданням Президента України
- В) Верховна Рада України за поданням Прем’єр-міністра України
- Г) Прем’єр-міністр України за згодою Президента України

25. Що означає закріплений у статті 4 Конституції України принцип єдиного громадянства?

- А) Виключається можливість існування громадянства адміністративно-територіальних одиниць України
- Б) Виключається можливість громадянина України набути іноземне громадянство
- В) Єдиною підставою припинення громадянства України є вихід з громадянства
- Г) Єдиною підставою набуття громадянства України є прийняття до громадянства

26. Який мінімальний віковий ценз для засновника дитячої громадської організації?

- А) 6 років
- Б) 10 років
- В) 14 років
- Г) 18 років

27. Який суб’єкт затверджує Державний бюджет України?

- А) Президент України
- Б) Кабінет Міністрів України
- В) Міністерство фінансів України
- Г) Верховна Рада України

28. Яка свобода людини НЕ може бути обмежена чи скасована за жодних обставин?

- А) Свобода релігії
- Б) Свобода об’єднань
- В) Свобода від катувань
- Г) Свобода слова

29. Який із вказаних елементів НЕ є частиною свободи світогляду і віросповідання відповідно до Конституції України?

- А) вести релігійну діяльність
- Б) не сповідувати ніякої релігії
- В) заперечувати інші релігії і обряди
- Г) безперешкодно відправляти ритуальні обряди

30. Коли особа вважається невинуватою у вчиненні злочину?

- А) До моменту її притягнення до відповідальності
- Б) Доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду
- В) До моменту пред’явлення обвинувачення
- Г) До набрання рішенням суду законної сили або визнання своєї вини

II. Проаналізуйте міні-кейс. Оберіть одну правильну відповідь. За кожен правильну відповідь 2 бали. Загалом 10 балів за завдання

1. Для реєстрації на виборах народних депутатів України до Центральної виборчої комісії самостійно подав свою кандидатуру безпартійний 21-річний громадянин України. Яке рішення має ухвалити Центральна виборча комісія за наслідками розгляду вказаної кандидатури?

- А) Відмовити в реєстрації, оскільки на вказаних виборах не допускається участь безпартійних
- Б) Відмовити в реєстрації, оскільки він не досяг мінімального віку для пасивного виборчого права
- В) Відмовити в реєстрації, оскільки на вказаних виборах не допускається самовисування
- Г) Зареєструвати, оскільки досягнув мінімального віку та має право на самовисування

2. Громадянка Петренко вважає, що її незаконно звільнили з роботи. Вона подала позов до місцевого суду, але прогала справу. Вважаючи це несправедливим, вона наступного ж дня, не подаючи апеляції до українських судів вищих інстанцій, надіслала скаргу до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).

Яким буде найбільш імовірно рішення ЄСПЛ щодо прийнятності цієї скарги?

- А) Скаргу буде прийнято, бо право на працю є фундаментальним
- Б) Скаргу буде прийнято, якщо вона сплатить міжнародний судовий збір
- В) Скаргу відхилить, оскільки вона прогала справу в національному суді
- Г) Скаргу відхилить, оскільки громадянка не використала всі національні засоби захисту

3. Мавпочка зробила селфі на камеру фотографа-натураліста, і це фото, розміщене фотографом від власного імені в мережі Інтернет, стало вірусним. Громадська організація РЕТА (People for Ethical Treatment of Animals) подала до суду позов від імені мавпочки, вимагаючи визнання авторських прав за тваринкою. Які наслідки розгляду цього позову?

- А) Суд зобов'яже фотографа вказати дійсного автора фото
- Б) Суд відмовить у визнанні авторських прав за мавпочкою, оскільки тварини не є суб'єктами права
- В) Суд відмовить позивачу через відсутність у нього довіреності на ведення судових справ
- Г) Суд накладе штраф на фотографа за неетичну поведінку щодо мавпочки

4. Громадянин Івахненко, повертаючись додому, у міському парку розбив пляшку після розпивання алкоголю. При цьому він нецензурно лявся та ображав перехожих. Поліція затримала його на місці події. До якого виду правопорушень належить діяння Івахненко?

- А) Дисциплінарне правопорушення
- Б) Адміністративне правопорушення
- В) Конституційне правопорушення
- Г) Кримінальне правопорушення

5. Слюсар 5 розряду Петро Іваненко, який працює на заводі ковальсько-пресового обладнання, в неробочий час використав фрезерний верстат для виготовлення деталей для власних потреб. Дії Іваненка призвели до зіпсування верстата. До якого виду юридичної відповідальності буде притягнуто працівника?

- А) Дисциплінарна відповідальність
- Б) Адміністративна відповідальність
- В) Цивільна відповідальність
- Г) Матеріальна відповідальність

III. Знайдіть відповідність у таблиці. За кожну правильно визначену пару 1 бал. Загалом 4 бали за кожну відповідність, 20 балів за завдання.

1. Види правопорушень

1. Дисциплінарне	А) Група підлітків заради розваги заподіяла перехожому легкі тілесні ушкодження
2. Адміністративне	Б) Під час футбольного матчу на шкільному стадіоні гравець намагався вибити м'яч у суперника, але той перечепився через його ногу, впав і розбив свій дорогий годинник.
3. Цивільно-правове	В) Водій рейсового автобуса під час виконання маршруту відхилився від встановленого графіка, щоб заїхати в особистих справах на ринок, але в пункт призначення прибув вчасно
4. Кримінальне	Г) Учень 9-го класу взяв у однокласника планшет для підготовки презентації, але з власної необережності впустив його, через що екран було розбито
	Д) Водій приватного авто, намагаючись встигнути на зустріч, проїхав на заборонний сигнал світлофора, не створивши при цьому аварійної ситуації.

2. Види соціальних норм

1. Звичай	А) Чого бажаєш іншим, бажаєш і собі
2. Традиція	Б) Посуд золотий або срібний освячений, або завісу, ніхто нехай не привласнює для власного вжитку, бо це беззаконня є
3. Мораль	В) Гадання по віночках на Івана Купала
4. Релігія	Г) Допустимі відхилення напруги в побутових мережах становлять від 207 В до 253 В
	Д) Святкування Дня міста

3. Звернення громадян. Конституційна скарга

1. Клопотання	А) Звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів
2. Конституційна скарга	Б) Звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади
3. Скарга	В) Письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод
4. Пропозиція	Г) Подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні
	Д) Подане до суду першої інстанції письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України закону України (його окремих положень), що застосований у рішенні Конституційного Суду України

4. Форма правління

1. Президентська республіка	А) За Конституцією Франції, главою держави є президент, повноваження якого є широкими у всіх сферах державного життя. Законодавча влада здійснюється парламентом. Уряд Франції очолює прем'єр-міністр, якого призначає президент. За пропозицією прем'єр-міністра президент призначає членів уряду. Парламент контролює діяльність уряду. Уряд відповідальний перед парламентом.
2. Змішана республіка	Б) У Саудівській Аравії монарх зосереджує у своїх руках повноту влади, він є законодавцем, призначає всіх вищих посадовців держави. Уряд несе відповідальність лише перед ним. Королівські укази є основою законодавства Саудівської Аравії. Король також є головою Ради міністрів.
3. Парламентська монархія	В) Главою США є президент, який обирається на 4 роки загальними непрямыми виборами. Президента наділено повноваженнями глави держави і глави виконавчої влади. Парламент – Конгрес США – складається з двох палат (Сенат та Палата представників). Уряд формується Президентом.
4. Абсолютна монархія	Г) За Конституцією ФРН, главою держави є президент. Законодавчий орган парламент складається з двох палат – Бундестагу та Бундесрату. Уряд очолює канцлер, кандидатуру якого пропонує президент, а обирає Бундестаг. Федеральний канцлер відповідає перед парламентом.
	Д) У Японії глава держави – імператор. Законодавчу владу здійснює парламент, виконавчу – уряд, який очолює прем'єр-міністр. Прем'єр-міністр призначається імператором за поданням парламенту із його членів. Уряд несе відповідальність перед парламентом.

5. Система права

1. Галузь права	А) Спадкове право, зобов'язальне право, податкове право
2. Норма права	Б) Господарське право, екологічне право, трудове право
3. Інститут права	В) Нормативно-правовий акт, нормативно-правовий договір, нормативний прецедент
4. Підгалузь права	Г) Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України)
	Д) Трудовий договір, купівля-продаж, шлюб

IV. Проаналізуйте ситуацію. Дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання. За кожен правильну відповідь 2 бали. Загалом 10 балів за кожен ситуацію, 20 балів за завдання

Ситуація 1. Неповнолітній Степан придбав у Сергія велосипед. Батько Степана Іван, дізнавшись про це, разом із сином пішли до Сергія, щоб той повернув гроші, оскільки, на думку Івана, велосипед таких грошей не коштував. Підійшовши до будинку Сергія, Іван запропонував останньому забрати велосипед та повернути гроші, але Сергій, будучи у стані алкогольного сп'яніння, почав ображати сина Івана Степана. Тоді Іван раптово штовхнув Сергія, той упав на землю та коли намагався піднятися, Іван завдав йому два удари правою ногою в обличчя. Своїми умисними протиправними діями Іван спричинив Сергію тілесні ушкодження, а саме – закриту черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку.

1. Яка галузь публічного права регулює відносини з приводу заподіяння тілесних ушкоджень? Назвіть нормативно-правовий акт, який має бути застосовано у вказаній ситуації.
2. Чи можна кваліфікувати дії Івана як необхідну оборону?
3. Чи можна вважати дії Сергія суспільно небезпечним посяганням?
4. Чи можна кваліфікувати дії Івана як уявну оборону?
5. Чи є підстави для притягнення Івана до кримінальної відповідальності?

Ситуація 2. Улітку 2018 року група старшокласників організувала біля входу до міськради мирний пікет проти забудови шкільного стадіону. Поліція наказала всім розійтися протягом 5 хвилин, оскільки підлітки «не отримали спеціального дозволу на мітинг від міськради».

1. Які галузі національного публічного права регулюють відносини, що виникли у вказаній ситуації?
2. Яке право реалізували учні?
3. Які нормативні джерела гарантують це право старшокласників?
4. Чи потрібен в Україні спеціальний «дозвіл» на проведення такої акції?
5. Чи уповноважені поліція або будь-який інший суб'єкт обмежити (заборонити) проведення зазначеного заходу?

Завдання

2-го етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства 2025-2026 н.р.

I. Оберіть одну правильну відповідь або заповніть прогалину у тексті. За кожну правильну відповідь 1 бал. Загалом 30 балів за завдання

№	Зміст завдання	Відповідь (з посиланням)
1	<i>Який вид суспільних відносин НЕ здатне регулювати право?</i> А) Сусідські відносини Б) Дружні стосунки В) Співавторство письменників Г) Азартні ігри	Б
2	<i>За Законом “Про лосося” у Великій Британії штрафом обкладається не тільки незаконний вилов лососевих, але й придбання, продаж та зберігання лосося, виловленого без відповідної ліцензії. На реалізацію якої функції держави спрямовані положення цього Закону?</i> А) Правовідновної Б) Екологічної В) Правоохоронної Г) Податкової	Б Наровл, с. 11
3	<i>Що з нижчевказаного НЕ належить до обов'язкових ознак держави?</i> А) Збройні сили Б) Суверенна влада В) Територія Г) Постійне населення	А є низка держав, які не мають збройних сил: Ісландія, Коста-Ріка, островні держави в Карибському басейні, держави-крихітки в ЄС
4	<i>Визначте форму правління держави, глава якої може видавати укази - розпорядження для уряду, але не вправі видавати закони</i> А) Президентська республіка Б) Парламентська монархія В) Парламентська республіка Г) Абсолютна монархія	А Філіпенко, Сутковий с.21
5	<i>Визначте форму держави, заснованої на взаємному бажанні держав-членів забезпечити кордони й протидіяти транскордонній злочинності в регіоні:</i> А) Федерація Б) Унітарна держава з автономними районами В) Конфедерація Г) Імперія	В Філіпенко, Сутковий, с.24
6	<i>Визначте вид норми. “Капітан судна має право на володіння табельною вогнепальною зброєю і застосування її для забезпечення</i>	А Васильків-Кравчук, с.30

9-ий клас. Пакет 1.

	особистої безпеки і безпеки людей та майна, що перебувають на судні, у порядку і межах, установлених чинним законодавством України”. А) Правова Б) Техніко-правова В) Технічна Г) Техніко-звичаєва	Кодекс торговельного мореплавства, ст. 63
7	Що з нижчевказаного НЕ належить до системи права? А) Підзаконний акт Б) Норма права В) Підгалузь права Г) Інститут права	А
8	“У певних посушливих і напівпосушливих регіонах світу землероби-общинники щосили намагалися прогнати за допомогою дрібномасштабної іригації, потім настав момент, коли вони зрозуміли, що буде більше користі для всіх, якщо відкинути індивідуальну автономію і об'єднати свої села в одну велику політичну одиницю, здатну здійснювати іригацію у великих масштабах”. Про яку теорію походження держави йдеться в цьому уривку з наукової статті? А) Договірна Б) Соціально-економічна В) Общинна Г) Колективістська	Б Наровл, параграф 1
9	Виключно внутрішнім проявом суверенітету держави є А) Самостійне визначення внутрішньої та зовнішньої політики Б) Здійснення правосуддя В) Асоціація з Європейським Союзом Г) Членство у Міжнародній морській організації	Б Васильків-Кравчук, с.17
10	Дрібна крадіжка є А) Юридичним змістом правовідносин Б) Юридичним фактом, що зумовлює виникнення правовідносин В) Об'єктом правовідносин Г) Фактичним змістом правовідносин	Б Васильків-Кравчук С.48
11	До приватного права належать такі галузі права: А) Конституційне право, адміністративне право Б) Цивільне право, сімейне право В) Міжнародне гуманітарне право Г) Фінансове право, кримінальне право	Б Філіпенко, В.Сутковий с.25
12	Об'єкт правовідносин – це: А) Явище, на яке впливають правовідносини Б) Фактична поведінка їхніх учасників В) Результат правовідносин	Г Наровл, с.37

9-ий клас. Пакет 1.

	Г) Соціальні цінності та блага, з приводу яких суб'єкти вступають у правовідносини	
13	Дії, що мають ознаки правопорушення, але вчинені з метою захисту від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння шкоди, необхідної і достатньої в цій ситуації для негайного відвернення чи припинення посягання, це: А) Казус Б) Необхідна оборона В) Крайня необхідність Г) Непереборна сила	Б С. 40 Т. Філіпенко, В.Сутковий
14	Правовий прецедент – це: А) Типовий приклад правомірної поведінки, якого бажано дотримуватися Б) Письмовий акт офіційного тлумачення правової норми В) Рішення суду або адміністративного органу, що слугує взірцем для вирішення аналогічних справ Г) Правовий акт загального характеру, ухвалений кількома суб'єктами	В С. 26 Т. Філіпенко, В.Сутковий
15	Норми-звичаї - це: А) Правила людської суспільно значущої поведінки, що склалися у вікопомну давнину й забезпечуються силою державного примусу Б) Правила поведінки, що ґрунтуються на розумінні понять добра і зла, обов'язку, справедливості В) Правила поведінки, що склалися історично й закріпилися в суспільстві внаслідок тривалого використання Г) Правила різних об'єднань та спілок	В Наровл, с.22
16	Формою державного правління сучасної України є: А) Парламентська республіка Б) Президентська республіка В) Дуалістична республіка Г) Змішана республіка	Г Філіпенко, Сутковий с.16
17	До апарату примусу сучасної Української держави НЕ належить А) Прокуратура України Б) Служба безпеки України В) Державна казначейська служба України Г) Національна поліція України	В Наровл, с.9
18	Постанова Кабінету Міністрів України про створення державного історико-архітектурного заповідника "Державотворці Сіверщини" є проявом А) Правотворчої функції держави Б) Культурно-виховної функції держави В) Правозастосовчої функції держави	Б) Наровл, с.11

9-ий клас. Пакет 1.

	Г) Екологічної функції держави	
19	<i>Хто вважається одним із перших вітчизняних правознавців, який науково розробляв теорію правової держави?</i> А) Микола Василенко Б) Михайло Грушевський В) Богдан Кістяківський Г) Володимир Липинський	В Наровлянський с.26
20	<i>Об'єктивне юридичне право – це:</i> А) Система правових норм, що не залежать від волі індивіда Б) Галузь права, що врегульовує правовий режим об'єктів права власності В) Елемент структури правових відносин Г) Система правових норм, що залежать від волі індивіда	А Васильків-Кравчук С.32
21	<i>Яка відповідь щодо статусу Кабінету Міністрів України (КМУ) є правильною?</i> А) КМУ є урядом і центральним органом виконавчої влади Б) КМУ є урядом, але не є центральним органом виконавчої влади В) КМУ є парламентом, але не є центральним органом виконавчої влади Г) КМУ є парламентом і центральним органом виконавчої влади	Б ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про Кабінет Міністрів України»
22	<i>Який статус у системі органів публічної влади має виконавчий комітет міської ради?</i> А) Місцевий орган виконавчої влади Б) Виконавчий орган місцевого самоврядування В) Представницький орган місцевого самоврядування Г) Представницький орган виконавчої влади	Б ч. 1 ст. 11 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»
23	<i>Яка мінімальна кількість підписів народних депутатів України для ініціювання законопроекту про внесення змін до розділу II Конституції України «Права, свободи і обов'язки людини і громадянина»?</i> А) 150 Б) 226 В) 250 Г) 300	А ст. 154 Конституції України
24	<i>Який суб'єкт призначає Першого віце-прем'єр-міністра України?</i> А) Президент України за згодою Верховної Ради України Б) Верховна Рада України за поданням Президента України	В п. 12 ч. 1 ст. 85 Конституції України («призначення за поданням Прем'єр-міністра України інших членів Кабінету Міністрів України»)

9-ий клас. Пакет 1.

	В) Верховна Рада України за поданням Прем'єр-міністра України Г) Прем'єр-міністр України за згодою Президента України	
25	<i>Що означає закріплений у статті 4 Конституції України принцип єдиного громадянства?</i> А) Виключається можливість існування громадянства адміністративно-територіальних одиниць України Б) Виключається можливість громадянина України набути іноземне громадянство В) Єдиною підставою припинення громадянства України є вихід з громадянства Г) Єдиною підставою набуття громадянства України є прийняття до громадянства	А П. 1 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про громадянство України»
26	<i>Який мінімальний віковий ценз для засновника дитячої громадської організації?</i> А) 6 років Б) 10 років В) 14 років Г) 18 років	В ч. 1 ст. 7 ЗУ «Про громадські об'єднання»
27	<i>Який суб'єкт затверджує Державний бюджет України?</i> А) Президент України Б) Кабінет Міністрів України В) Міністерство фінансів України Г) Верховна Рада України	Г ст. 96, п. 4 ч. 1 ст. 85 Конституції України
28	<i>Яка свобода людини НЕ може бути обмежена чи скасована за жодних обставин?</i> А) Свобода релігії Б) Свобода об'єднань В) Свобода від катувань Г) Свобода слова	В ст. 28 КУ, ст. 3. ЕКПЛ, ст. 7 МПГПІ
29	<i>Який із вказаних елементів НЕ є частиною свободи світогляду і віросповідання відповідно до Конституції України?</i> А) вести релігійну діяльність Б) не сповідувати ніякої релігії В) заперечувати інші релігії і обряди Г) безперешкодно відправляти ритуальні обряди	В ч. 2 ст. 35
30	<i>Коли особа вважається невинуватою у вчиненні злочину?</i> А) До моменту її притягнення до відповідальності Б) Доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду В) До моменту пред'явлення обвинувачення Г) До набрання рішенням суду законної сили або визнання своєї вини	Б Конституція України ч. 1 ст. 62

9-ий клас. Пакет 1.

--	--	--

9-ий клас. Пакет 1.

II. Проаналізуйте міні-кейс. Оберіть одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь 2 бали. Загалом 10 балів за завдання

№	Зміст завдання	Відповідь (з посиланням)
1	<i>Для реєстрації на виборах народних депутатів України до Центральної виборчої комісії самостійно подав свою кандидатуру безпартійний 21-річний громадянин України. Яке рішення має ухвалити Центральна виборча комісія за наслідками розгляду вказаної кандидатури?</i> А) Відмовити в реєстрації, оскільки на вказаних виборах не допускається участь безпартійних Б) Відмовити в реєстрації, оскільки він не досяг мінімального віку для пасивного виборчого права В) Відмовити в реєстрації, оскільки на вказаних виборах не допускається самовисування Г) Зареєструвати, оскільки досягнув мінімального віку та має право на самовисування	В Виборчий кодекс України, ст. 133, 134
2	<i>Громадянка Петренко вважає, що її незаконно звільнили з роботи. Вона подала позов до місцевого суду, але програла справу. Вважаючи це несправедливим, вона наступного ж дня, не подаючи апеляції до українських судів вищих інстанцій, надіслала скаргу до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).</i> <i>Яким буде найбільш імовірне рішення ЄСПЛ щодо прийнятності цієї скарги?</i> А) Скаргу буде прийнято, бо право на працю є фундаментальним Б) Скаргу буде прийнято, якщо вона сплатить міжнародний судовий збір В) Скаргу відхилять, оскільки вона програла справу в національному суді Г) Скаргу відхилять, оскільки громадянка не використала всі національні засоби захисту	Г Підручник: Ремех Т. Основи правознавства (Повторне видання). § 12, п. 3 НПА: Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 35 — Умови прийнятності)

9-ий клас. Пакет 1.

3	<i>Мавпочка зробила селфі на камеру фотографа-натураліста, і це фото, розміщене фотографом від власного імені в мережі Інтернет, стало вірусним. Громадська організація PETA (People for Ethical Treatment of Animals) подала до суду позов від імені мавпочки, вимагаючи визнання авторських прав за тваринкою. Які наслідки розгляду цього позову?</i> А) Суд зобов'яже фотографа вказати дійсного автора фото Б) Суд відмовить у визнанні авторських прав за мавпочкою, оскільки тварини не є суб'єктами права В) Суд відмовить позивачу через відсутність у нього довіреності на ведення судових справ Г) Суд накладе штраф на фотографа за неетичну поведінку щодо мавпочки	Б Васильків-Кравчук, с. 46
4	<i>Громадянин Івахненко, повертаючись додому, у міському парку розбив пляшку після розпивання алкоголю. При цьому він нецензурно лаявся та ображав перехожих. Поліція затримала його на місці події. До якого виду правопорушень належить діяння Івахненко?</i> А) Дисциплінарне правопорушення Б) Адміністративне правопорушення В) Конституційне правопорушення Г) Кримінальне правопорушення	Б Васильків-Кравчук С.52
5	<i>Слюсар 5 розряду Петро Іваненко, який працює на заводі ковальсько-пресового обладнання, в неробочий час використав фрезерний верстат для виготовлення деталей для власних потреб. Дії Іваненка призвели до зіпсування верстата. До якого виду юридичної відповідальності буде притягнуто працівника?</i> А) Дисциплінарна відповідальність Б) Адміністративна відповідальність В) Цивільна відповідальність Г) Матеріальна відповідальність	Г Васильків. Основи правознавства § 8, п. 8.3 п.7 ч.1 ст.134 КЗпПУ

9-ий клас. Пакет 1.

ІІІ. Знайдіть відповідність у таблиці. За кожну правильно визначену пару 1 бал. Загалом 4 бали за кожну відповідність, 20 балів за завдання.

1. Види правопорушень”

1. Дисциплінарне	А) Група підлітків заради розваги заподіяла перехожому легкі тілесні ушкодження	1В, 2Д, 3Г, 4А Б - казус
2. Адміністративне	Б) Під час футбольного матчу на шкільному стадіоні гравець намагався вибити м'яч у суперника, але той перечепився через його ногу, впав і розбив свій дорогий годинник.	
3. Цивільно-правове	В) Водій рейсового автобуса під час виконання маршруту відхилився від встановленого графіка, щоб заїхати в особистих справах на ринок, але в пункт призначення прибув вчасно	
4. Кримінальне	Г) Учень 9-го класу взяв у однокласника планшет для підготовки презентації, але з власної необережності впустив його, через що екран було розбито	
	Д) Водій приватного авто, намагаючись встигнути на зустріч, проїхав на заборонний сигнал світлофора, не створивши при цьому аварійної ситуації.	

2. Види соціальних норм”

1. Звичай	А) Чого бажаєш іншим, бажаєш і собі	1В, 2Д, 3А, 4Б Наровл, парагра ф 3-4
2. Традиція	Б) Посуд золотий або срібний освячений, або завісу, ніхто нехай не привласнює для власного вжитку, бо це беззаконня є	
3. Мораль	В) Гадання по віночках на Івана Купала	
4. Релігія	Г) Допустимі відхилення напруги в побутових мережах становлять від 207 В до 253 В	
	Д) Святкування Дня міста	

3. Звернення громадян. Конституційна скарга”

1. Клопотання	А) Звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів	1В, 2Г, 3А, 4Б ст. 3 ЗУ "Про звернення громадян", ст. 55 ЗУ "Про Конституційний Суд України"
2. Конституційна скарга	Б) Звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади	
3. Скарга	В) Письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод	
4. Пропозиція	Г) Подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні	
	Д) Подане до суду першої інстанції письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України закону України (його окремих положень), що застосований у рішенні Конституційного Суду України	

4. Форма правління”

1. Президентська республіка	А) За Конституцією Франції, главою держави є президент, повноваження якого є широкими у всіх сферах державного життя. Законодавча влада здійснюється парламентом. Уряд Франції очолює прем'єр-міністр, якого призначає президент. За пропозицією прем'єр-міністра президент призначає членів уряду. Парламент контролює діяльність уряду. Уряд відповідальний перед парламентом.	1В 2А 3Д 4Б І. Д. Васильків, В. М. Кравчук Основи правознавства (2022, С.25-27)
2. Змішана республіка	Б) У Саудівській Аравії монарх зосереджує у своїх руках повноту влади, він є законодавцем, призначає всіх вищих посадовців держави. Уряд несе відповідальність лише перед ним. Королівські укази є основою законодавства Саудівської Аравії. Король також є головою Ради міністрів.	
3. Парламентська монархія	В) Главою США є президент, який обирається на 4 роки загальними непрямыми виборами. Президента наділено повноваженнями глави держави і глави виконавчої влади. Парламент – Конгрес США – складається з двох палат (Сенат та Палата представників). Уряд формується Президентом.	
4. Абсолютна монархія	Г) За Конституцією ФРН, главою держави є президент. Законодавчий орган парламент складається з двох палат – Бундестагу та Бундесрату. Уряд очолює канцлер, кандидатуру якого пропонує президент, а обирає Бундестаг. Федеральний канцлер відповідає перед парламентом.	
	Д) У Японії глава держави – імператор. Законодавчу владу здійснює парламент, виконавчу – уряд, який очолює прем'єр-міністр. Прем'єр-міністр призначається імператором за поданням парламенту із його членів. Уряд несе відповідальність перед парламентом.	

5. Система права”

1. Галузь права	А) Спадкове право, зобов'язальне право, податкове право	1Б 2 Г 3 Д 4 А Васильків, Кравчук Основи правознавства (2022, С.36-37)
2. Норма права	Б) Господарське право, екологічне право, трудове право	
3. Інститут права	В) Нормативно-правовий акт, нормативно-правовий договір, нормативний прецедент	
4. Підгалузь права	Г) Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України)	
	Д) Трудовий договір, купівля-продаж, шлюб	

IV. Проаналізуйте ситуацію. Дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання. За кожну правильну відповідь 2 бали. Загалом 10 балів за кожну ситуацію, 20 балів за завдання

Рекомендації для перевірки

На кожне питання можливі варіанти оцінювання:

0 – повністю неправильна відповідь

1 – частково правильна відповідь

2- повністю правильна відповідь

При перевірці варто орієнтуватися не на дослівний виклад (окрім точних назв нормативних джерел), а на логіку і аргументи. Правильна відповідь без аргументів оцінюється в 1 бал

Ситуація 1.

зміст фабули	Питання	Відповіді з посиланням
Неповнолітній Степан придбав у Сергія велосипед. Батько Степана Іван, дізнавшись про це, разом із сином пішли до Сергія, щоб той повернув гроші, оскільки, на думку Івана, велосипед таких грошей не коштував. Підійшовши до будинку Сергія, Іван запропонував останньому забрати велосипед та повернути гроші, але Сергій, будучи у стані алкогольного сп'яніння, почав ображати сина Івана Степана. Тоді Іван раптово штовхнув Сергія, той упав на землю та коли намагався піднятися, Іван завдав йому два удари правою ногою в обличчя. Своїми умисними протиправними діями Іван спричинив Сергію тілесні ушкодження, а саме – закриту черепно-мозкову травму у вигляді струсу головного мозку.	1. Яка галузь публічного права регулює відносини з приводу заподіяння тілесних ушкоджень? Назвіть нормативно-правовий акт, який має бути застосовано у вказаній ситуації.	1. Кримінальне право. Кримінальний кодекс України.
	2. Чи можна кваліфікувати дії Івана як необхідну оборону?	2. Ні. У разі, коли визначальним у поведінці особи було не відвернення нападу та захист, а бажання спричинити шкоду потерпілому (розправитися), такі дії за своїми ознаками не становлять необхідної оборони, вони набувають протиправного характеру і мають кваліфікуватися на загальних підставах. Після того, як Сергій упав на землю, Іван наніс йому два удари правою ногою в область обличчя.
	3. Чи можна вважати дії Сергія суспільно небезпечним посяганням?	3. Ні. Фактичні умови обстановки, що склалася, не свідчать про існування чи можливість існування реального посягання на життя чи здоров'я Степана з боку Сергія, оскільки образи Сергія на адресу Степана не є

		передумовою для виникнення необхідності вдавання до самооборони та заподіяння тілесних ушкоджень.
	4. Чи можна кваліфікувати дії Івана як уявну оборону?	4. Ні, оскільки уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання. У наведеному випадку Сергій ображав Степана, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, але реального нападу, застосування фізичного насильства або безпосередньої загрози його застосування з боку Сергія не було. Іван сам першим застосував фізичну силу — штовхнув Сергія і після його падіння завдав два удари ногою в обличчя. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.
	5. Чи є підстави для притягнення Івана до кримінальної відповідальності?	5. У цій ситуації кримінальна відповідальність Івана настає на загальних підставах. Ст. ст. 36, 37 ККУ І. Д. Васильків, В. М. Кравчук Основи правознавства (2022, С.80)

9-ий клас. Пакет 1.

Ситуація 2

Зміст фабули	Питання	Відповіді з посиланням
Улітку 2018 року група старшокласників організувала біля входу до міськради мирний пікет проти забудови шкільного стадіону. Поліція наказала всім розійтися протягом 5 хвилин, оскільки підлітки «не отримали спеціального дозволу на мітинг від міськради».	1. Які галузі національного публічного права регулюють відносини, що виникли у вказаній ситуації?	Конституційне право. Адміністративне право
	2. Яке право реалізували учні?	2. Право на мирні зібрання (мітинги, демонстрації).
	3. Які нормативні джерела гарантують це право старшокласників?	3. Конституція України, Конвенція про права дитини гарантує дітям право на свободу мирних зібрань (стаття 15).
	4. Чи потрібен в Україні спеціальний «дозвіл» на проведення такої акції?	4. Ні. В Україні діє повідомний характер (потрібно завчасно сповістити органи влади, а не просити дозволу).
	5. Чи уповноважені поліція або будь-який інший суб'єкт обмежити (заборонити) проведення зазначеного заходу?	5. Тільки суд і лише відповідно до закону (наприклад, для безпеки громадян). Поліція не може самовільно забороняти мирний мітинг.